

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF COMMUNITY PARTICIPATION IN SCHOOL ADMINISTRATION
IN MAE CHAN DISTRICT UNDER THE OFFICE OF CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA 3

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ของ ธวัช นโชนิต

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาติรูปะชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ดร. ณัฐวุฒิ สัมปโล)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ธภัทร โนโซติ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย
พะเยา, 2565
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส
- คำสำคัญ:** การมีส่วนร่วมของชุมชน, การจัดการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร
ทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม
ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษา
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 214 คน โดยใช้ตาราง
สำเร็จรูป ของเครจซี่และมอร์แกน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง
โดยการสุ่มอย่างง่าย แบบจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบ (t-test) และหาค่า (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่
โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล
ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: A STUDY OF COMMUNITY PARTICIPATION IN SCHOOL ADMINISTRATION
IN MAE CHAN DISTRICT UNDER THE OFFICE OF CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA 3

Author: Taphat Nochot, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao,
2022

Advisor: Dr. Natthawut Sabphaso

Keywords: Community involvement, Education management

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) were to study community participation in educational institute administration based on opinions of educational personnel in Mae Chan District. Chiang Rai Province Under the Chiang Rai Primary Education Service Area Office, Region 3 2) to compare the community participation in educational institute administration based on opinions of educational personnel in Mae Chan District. Chiang Rai Province Under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, classified by work experience and the size of the school. The samples used in this research were educational personnel at educational institutions in Mae Chan District. Chiang Rai Province Under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office, Area 3, the number of 214 people was determined according to the tables of Craigie and Morgan. and using a simple random sampling method (Simple Random Sampling). The research instrument was a questionnaire. The analysis result was a concordance index of 1.00 and a confidence value of 0.97 in the whole version. The statistics used in the data analysis were: mean, standard deviation Use statistics to find the value of the (t-test) and F test (F-test), one-way analysis of variance (ANOVA) if the difference is found. statistically significant The difference of mean pairs is analyzed using the Sheffe's method. The results of the research were as follows: 1) community participation in educational institute administration based on opinions of educational personnel in Mae Chan District. Chiang Rai Province Under the Chiang Rai Primary Education Service Area Office 3, the overall level was at a high level. The aspect with the highest average was general administration, followed by budget management. and personnel management The aspect with the lowest mean was academic administration. 2) Comparison of community participation in educational management of primary schools in Mae Ai District, Chiang Rai Province. Under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, classified by work experience and school size, was different was statistically significant at a level of .05.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร.ณัฐวุฒิ สัมปโน อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งสละเวลาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษาเพื่อให้งานศึกษานี้ มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ พร้อมนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและ พัฒนาคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.นรินทร์ นนทมาลย์ อาจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา และนายอัศวพล กันทะคง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจอมสวรรค์ (บ้านบ่อแก้ว) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และข้าราชการครู ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณบิดามารดาและครอบครัวที่สอนให้ผู้วิจัยตระหนักถึง ความสำคัญของการศึกษาและช่วยส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ รวมถึงเพื่อน ๆ ทุกคน สำหรับ ความห่วงใยช่วยเหลือ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนี้สำเร็จลงได้ ในที่สุด

ธภัทร โนโซติ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	11
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	23
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
สรุปกรอบแนวคิด	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และ ขนาดของสถานศึกษา	52
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	54
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา	63
บทที่ 5 บทสรุป	68
สรุปผลการวิจัย	68
อภิปรายผลการวิจัย	70
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	85
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัย	86
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	93
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป	99

ประวัติผู้วิจัย	108
-----------------------	-----

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มประชากร	47
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม	54
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	55
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ .	57
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล	59
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	61
ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	63
ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	64

ตาราง 10 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ่ (Scheffe's) การมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่
จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงาน
วิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา65

ตาราง 11 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ่ (Scheffe's) การมีส่วนร่วมของชุมชนใน
การบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานบุคคล
จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา66

ตาราง 12 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ่ (Scheffe's) การมีส่วนร่วมของชุมชนใน
การบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนก
ตามขนาดของสถานศึกษา67

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงสรุปกรอบแนวคิด.....	45
ภาพ 2 แสดงการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling).....	47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560–2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 4) มีหลักการสำคัญโดยยึด "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 มีเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า ก-ข)

การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้บริหารมืออาชีพ อาศัยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาดำเนินการในการจัดการศึกษา และได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษา

ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นการมีส่วนร่วมโดยการระดมทรัพยากรทั้งหมดเพื่อการศึกษาด้วย (All for Education) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในมาตรา 8 ได้ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและในมาตรา 9 ในการจัดกระบวนการจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น มาตรา 29 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาและในส่วนของการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งในมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิบุคคลเหล่านี้ล้วนมีบทบาทเกี่ยวข้องทั้งสิ้น ในการเข้าร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนต่าง ๆ ที่เหมาะสม การจัดระบบการบริหารในสถานศึกษาที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 4-20)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 (2564, หน้า 2-3, สื่อบนออนไลน์) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและมุ่งมั่นในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่ดี สร้างความเข้มแข็งด้วยการพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการกระจายอำนาจ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่เป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมและให้สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายรวมของการบริหารจัดการ ดังนี้

- 1) ร่วมคิด (Thinking Participation) หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมวางแผนการติดตามการกำหนดตัวชี้วัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 2) ร่วมปฏิบัติ (Implementing Participation) หมายถึง ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ภายใต้ความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
- 3) ร่วมติดตาม นิเทศ (Supervision Participation) หมายถึง ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษานิเทศก์มีส่วนร่วมในการกำกับ นิเทศ และติดตาม ความก้าวหน้าตามแผนเป็นระยะ ๆ โดยสร้างเครือข่ายเป็นกลไกในการติดตามและนิเทศการศึกษา
- 4) ร่วมประเมินผล (Evaluation Participation) หมายถึง ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้
- 5) ร่วมปรับปรุงและพัฒนา (Improve and develop Participation) หมายถึง ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีส่วนร่วมในการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานต่อต้นสังกัดในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนางานของเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 8 หมู่ 10 ถนนแม่จัน-เชียงแสน ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย 57110 รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่ฟ้าหลวง และอำเภอดอยหลวง ประชาชนในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีหลากหลายทางชาติพันธุ์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ 1) กลุ่มคนไทยพื้นราบ ได้แก่ คนพื้นเมือง คนไทยไทลื้อ ไทเขิน และไทใหญ่ 2) กลุ่มคนไทยบนพื้นที่สูง ได้แก่ อาข่า ลาหู่ กะเหรี่ยง ลีซอ ม้ง และเย้า 3) กลุ่มจีนคณะชาติ ได้แก่ อติตทหารจีนคณะชาติ จีนฮ่อ อพยพ และจีนฮ่อหลบหนีเข้าเมือง 4) กลุ่มผู้พลัดถิ่นหลบหนีเข้าเมือง ได้แก่ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า และผู้พลัดถิ่นสัญชาติลาว แต่ผลจากการดำเนินงานของอำเภอแม่จัน ในปีการศึกษา 2564 พบว่า ชุมชนมี

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากประชาชนในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีหลากหลายทางชาติพันธุ์ทำให้บางครั้งการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นไปได้น้อยมาก อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนยังไม่ต่อเนื่องประชากรในชุมชนรับข่าวสารไม่เป็นปัจจุบัน จึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนน้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2564 หน้า 3, สือออนไลน์)

จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก อีกทั้งชุมชนยังเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นส่วนน้อย ซึ่งผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนอยู่โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนให้มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 480 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 214 คน จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607–610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายแบบจับสลาก

ขอบเขตของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน
 - 1.1 น้อยกว่า 10 ปี
 - 1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
2. ขนาดของสถานศึกษา
 - 2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - 2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง

2.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม ได้แก่

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะชุมชนในฐานะเจ้าของการศึกษาจะรู้ดีว่าประชาชนและบุตรหลานต้องการอะไร ชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้หลายลักษณะ เช่น การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนด การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากรบุคคล การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนช่วยเหลือทั่วไป

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และการใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ แก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวทางการศึกษา การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ การให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา การจัดหางบประมาณสนับสนุนสถานศึกษาโดยระดมจากภาคเอกชน การพิจารณาจัดสรร งบประมาณโครงการต่าง ๆ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการของสถานศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา การพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความ ต้องการของสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา การให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร และการวางแผน พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ ความช่วยเหลือและประสานการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหานักเรียน การช่วยรายงานและ สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการส่งเสริมระเบียบวินัยให้กับนักเรียน การสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดบริการ ด้านสาธารณสุข ปโภคในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน การประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุง การจัดระบบ ดูแลสถานที่ของโรงเรียน การส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดตั้งชมรมหรือ สมาคมผู้ปกครองและศิษย์เก่า และการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 40 โรงเรียน

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีส่วนรวมในการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนผู้นำชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนศิษย์เก่า ตัวแทนผู้ประกอบการสถานศึกษา

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาการเข้าปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือครู จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1. น้อยกว่า 10 ปี
2. ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาซึ่งแบ่งออกตามเกณฑ์จำนวนนักเรียน จำแนกได้ 3 ขนาด คือ

1. สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา
2. สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คน
3. สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1,679 คน

โรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และรวมถึงโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เปิดการสอนตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 40 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประกอบด้วยโรงเรียนในเขตพื้นที่การปกครอง ได้แก่ อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอแม่ฟ้าหลวง และอำเภอดอยหลวง

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในครั้งนี้เพื่อ

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานและปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของชุมชนและโรงเรียน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดทิศทางการกำหนดนโยบาย วางแผนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในการจัดการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 หลักการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
 - 1.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 1.3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป
2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 2.2 ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 2.4 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 2.5 บทบาทของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา
 - 2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคล ร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมดังที่นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กัลยากร มั่นถาวรวงศ์ (2553, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการการเรียนการสอน โดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันพัฒนาสมาชิกขององค์กรให้ มีความรู้ ความสามารถเป็นคนดีของสังคม และมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการบริหาร ที่สอดคล้องและเหมาะสม

ณัฐรญา พวงธรรม (2553, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารและพัฒนา และปรับเปลี่ยนวิถีกระบวนการทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพา สถานศึกษาสู่ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการส่งเสริม คุณธรรมแก่นักเรียน เพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

จันทร์ธิดา โสภา (2560, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการนั้น ๆ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการให้การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง กระบวนการบริหารสถานศึกษาและรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

พจนา นวลไธสง (2561, หน้า 29-30) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหลายฝ่าย ร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบริหาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของการศึกษามากที่สุด และการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญ เพราะเป็น กระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ นั่นคือ การพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ ซึ่งเป็น ภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษาอยู่รอด โดยต้องกำหนด แผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ

สุทธิษา เพ็ญศรี (2563, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือ กันทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือชุมชน กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหาร

สถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

มณัญญา ปัตถาวงษ์ (2562, หน้า 13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มคนหลาย ๆ คนขึ้นไป เพื่อร่วมมือกันดำเนินการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ แก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไปและการใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ แก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

หลักการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการศึกษาไว้ และใช้หลักการดังกล่าวเป็นตัวกำหนดสาระเนื้อหาของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาหลักสำคัญในการจัดการศึกษา (ตามมาตรา 8) กำหนดไว้ 3 ประการ คือ การศึกษาตลอดชีวิต การมีส่วนร่วม และการพัฒนาต่อเนื่อง ดังนี้

1. การศึกษาตลอดชีวิต ถือว่าการจัดการศึกษานั้นเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน หลักการ คือ คนทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษานี้ต้องครอบคลุมทุกด้าน มิใช่เฉพาะชีวิตการทำงานเท่านั้น เพราะไม่เพียงบุคคลต้องพัฒนาตนเองและความสามารถในการประกอบอาชีพของตน คนแต่ละคนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนและประเทศโดยส่วนรวม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมด้วย ทั้งนี้ เพราะสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม และพัฒนาการทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องศึกษาความเป็นไปรอบตัวเพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

2. การมีส่วนร่วม สังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมนั้นแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมติดตามประเมิน ส่งเสริมให้กำลังใจ

และปกป้องผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม หลักการนี้ถือว่าอนาคตของประเทศ และความจำเริญรุ่งเรืองของสังคมไทย เป็นความรับผิดชอบของคนไทยทุกคนมิใช่ถูกจำกัดโดยตรงในการจัดการศึกษา ดังนั้น จึงเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะเข้ามีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคของการจัดการศึกษา ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและช่วยดูแลการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

3. การพัฒนาต่อเนื่อง การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องปรับเปลี่ยนตลอดเวลาให้ทันกับความรู้ที่ก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนานี้มีทั้งการค้นคิดสาระและกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ การประยุกต์ปรับปรุงเนื้อหาสาระที่มีอยู่ และการติดตามเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มีผู้ประดิษฐ์คิดค้นมาแล้ว ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่า ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา ต้องถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญในการปรับปรุงตนเองให้ทันโลกและทันสมัย แต่ขณะเดียวกันก็ต้องทำความเข้าใจสภาพแวดล้อม เพื่อประยุกต์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การรับความรู้มาถ่ายทอดโดยปราศจากดุลยพินิจอาจก่อความเสียหายโดยไม่คาดคิด จึงเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะช่วยกันดูแลให้ความรู้ใหม่ ๆ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมอย่างแท้จริง

นอกจากนี้กฎหมายยังได้ระบุหลักในการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาไว้ด้วย (มาตรา 9) ได้แก่

1. หลักเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ หมายความว่า การจัดการศึกษาจะเน้นนโยบาย หลักการ และเป้าประสงค์ร่วมกัน แต่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ดุลยพินิจเลือกเส้นทางและวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของตน

2. หลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการบริหารที่ให้สถานศึกษาบริหารจัดการได้เอง (School-Based Management) ตามหลักการนี้ จำเป็นต้องแยกภาระงานด้านนโยบายเกณฑ์ และมาตรฐานออกจากรางานด้านปฏิบัติหรืองานบริการ ทั้งนี้ หน่วยงานส่วนกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบาย เกณฑ์และมาตรฐาน ส่วนเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องกระจายอำนาจให้หน่วยปฏิบัติดูแลและรับผิดชอบ การตัดสินใจด้วยตนเองโดยหน่วยงานส่วนกลางทำหน้าที่ติดตามประเมิน ตรวจสอบ ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยปฏิบัติที่ได้รับมอบอำนาจสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ทุกระดับและประเภทการศึกษา ตามหลักการนี้ ในเมื่อหน่วยปฏิบัติได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการได้อย่างคล่องตัวพอสมควรแล้วก็จำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้หน่วยปฏิบัติรับผิดชอบ เพราะการมอบอำนาจโดยไม่มีกติกาที่เท่ากับมอบให้ทำงานโดยไม่มีเป้าหมายซึ่งไม่สามารถประเมินได้ ในเมื่อรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทรัพยากรสนับสนุนแก่สถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษา ซึ่งอาจเปรียบเสมือนการซื้อสินค้าหรือบริการ ก็ต้องมีสิทธิกำหนดคุณค่าและลักษณะของสิ่งที่ต้องการซื้อ โดยยึดเป้าหมายผลการจัดการศึกษาเป็นหลัก ได้แก่ มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งหน่วยปฏิบัติเองก็ต้องวางระบบประกันคุณภาพเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ซื้อสินค้าและบริการของตน จากนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินผลการจัดการศึกษาโดยพิจารณาจากมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย อย่างน้อยผลการประเมินจะส่งเสริมให้ผู้จัดการศึกษาแต่ละระดับได้ตระหนักว่าผลการดำเนินการของตนเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับมาตรฐานการศึกษาและเกณฑ์ชี้วัดของระบบประกันคุณภาพ และต้องหาทางปรับปรุงผลการจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานและรักษาระดับการประกันคุณภาพของตนให้คงได้ รวมทั้งยกระดับการจัดการศึกษาให้สูงขึ้นด้วย

4. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาต่อเนื่อง โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ เช่น การกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามหลักสูตรการอบรมมาตรฐานต่าง ๆ ทั้งนี้ โดยมีเจตนาเพื่อรักษาคุณภาพของผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้อยู่ในระดับที่พึงประสงค์ และกระตุ้นส่งเสริมให้พัฒนาปรับปรุงตลอดเวลา อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ได้รับการศึกษาโดยตรง

5. การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้เพื่อการจัดการศึกษาทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรการเงิน วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในการเรียนการสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ล้วนเป็นทรัพยากรจำเป็นแต่รัฐไม่สามารถจัดหาสนับสนุนได้อย่างเพียงพอ จึงถือเป็นภาระหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนในการจัดการศึกษาจะเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในแต่ละท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ครูอาจเชิญผู้เฒ่าในหมู่บ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านมาช่วยสาธิตหรือสอนวิชาที่เกี่ยวข้องได้

6. การมีส่วนร่วม การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล

หรือองค์กรต่าง ๆ จะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมเสนอแนะ กำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2555, หน้า 12) กล่าวว่า หลักการบริหารมี 9 ประการ (อาวูททั้งเก้าของผู้บริหารการศึกษา) สรุปได้ดังนี้ ความเข้าใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการคาดคะเนและจัดทำแผนงานความสามารถในการจัดโครงสร้างและระบบงาน ความสามารถในการจัดบุคลากรลงในหน่วยงาน ความสามารถในการอำนวยการการเป็นผู้นำ ความสามารถในการจัดทำรายงานการประเมินผล การปฏิบัติงาน การร่วมมือประสานงาน ประชาสัมพันธ์ความสามารถในการจัดการควบคุมทรัพยากรค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า หลักการบริหาร เป็นภาระกิจที่ผู้บริหารต้องไปแจกแจงรายละเอียดเพื่อวัดสัมฤทธิ์ผลของการบริหาร ครุ่นำไปกำหนดเป้าหมายผลการสอนของตน ส่วนผู้แทนชุมชนและท้องถิ่นหรือผู้ปกครองอาจเลือกประยุกต์เพื่อประเมินความสำเร็จของการเรียนการสอนหรือการจัดการศึกษา ทั้งนี้ การกำหนดดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวมิได้มุ่งเพียงประเมินความดีความชอบหรือฐานะตำแหน่งของบุคคล แต่ควรนำไปใช้เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ทราบสภาพภาพของตนเอง อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงพัฒนาหรือแสวงหาการช่วยเหลือสนับสนุนต่อไป

ขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา

ตามกฎหมายกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ “ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี”

ด้านการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 163) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาตามบทบาทภาระหน้าที่และงานของผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ส่วนงานอื่น ๆ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 92) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพและได้กำหนดหลักการของการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบของแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม
2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
4. มุ่งจัดการการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีตัวชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2557, หน้า 20) กล่าวถึงลักษณะงานบริหารวิชาการไว้ว่าเป็นงานเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

1. การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้
 - 1.1 การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศที่ได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้โดยการจัดเป็นกลุ่ม ๆ ไว้เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.2 การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และท้องถิ่น โดยตรงแต่เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุมค่อนข้างมาก

1.3 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการนำผลงานในข้อ (1) และ (2) มาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2

1.4 การจัดหน่วยการเรียนรู้เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กันแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ซึ่งเมื่อรวมทุกหน่วยเข้าด้วยกันจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นรายภาคหรือรายปี

2. การบริหารการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

2.1 การรวบรวม วิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง การให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ความเข้าใจ จากการสอบถามจากการอ่านจากการค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นความรู้และความเข้าใจของตน

2.2 การจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอนเมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ สื่อและอุปกรณ์ก็จะเป็นสิ่งที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ

2.3 การประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือ รายวิชาตามแนวคิดในปัจจุบันต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับจุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อผู้เรียนค้นคว้า ทดลอง ปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ก็ควรประเมินจากการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้น

2.4 การจัดทำแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคนในระดับชั้น ตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะของการบูรณาการอยู่แล้ว

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกัน คือ

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวทางการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการบริหารงานงบประมาณ

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานงบประมาณไว้แตกต่างกัน ดังนี้

พิทยพัฒน์ ลุนโน (2563, หน้า 47) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา การบริหารงบประมาณ การจัดทำเงิน การจัดซื้อจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ การติดตามการใช้งบประมาณและจัดทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา การจัดตั้งกองทุนให้แก่บุคลากรและนักเรียน และการประเมินผล การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

สุทธิยา เพ็ญศรี (2563, หน้า 21) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางแผน การใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกัน คือ

1. การจัดทำแผนงบประมาณและค่าขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ
12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้งบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การเบิกเงินจากคลัง
18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
19. การนำเงินส่งคลัง
20. การจัดทำบัญชีการเงิน
21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ การให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา การจัดทำงบประมาณสนับสนุนสถานศึกษาโดยระดมจากภาคเอกชน การพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการต่าง ๆ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการของสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สุทธิยา เพ็ญศรี (2563, หน้า 25) กล่าวว่า การบริหารบุคลากร หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลดี มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน เข้ามาทำงานให้ได้ผลดีที่สุด โดยองค์การสามารถดึงดูด อนุรักษ์และพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์การสามารถทำภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามความมุ่งหมาย งานบุคลากร เป็นงานสำคัญงานหนึ่ง ที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ ในการดำเนินการเพราะงานบุคลากรเป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพได้

พิทยพัฒน์ ลุนโน (2563, หน้า 49) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างการบริหารบุคลากร จัดหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากร ค่าเนื้องานส่งเสริมขวัญกำลังใจบุคลากร กำหนดแนวทางการประเมินผลงานบุคลากรติดตามผลการดำเนินงานด้านบุคลากร และส่งเสริมบุคลากรให้พัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

สัมมา รณิธย์ (2556, หน้า 99-100) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารด้านบุคคล ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนอัตราบุคลากร
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. การบำรุงรักษาบุคลากร
4. การพัฒนาบุคลากร
5. การประเมินบุคลากร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกัน คือ

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6. การลาทุกประเภท
7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
12. การออกจากราชการ
13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
14. การจัดทำ บัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา การพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร และการวางแผนพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานทั่วไป

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานทั่วไปไว้แตกต่างกัน ดังนี้

พิทยพัฒน์ ลุนโน (2563, หน้า 52) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายแผนงานโครงการของสถานศึกษา วางแผนการใช้อาคารสถานที่ สรรหางบประมาณซ่อมแซมอาคารสถานที่ จัดแหล่งการเรียนรู้ จัดหาทุนสำหรับนักเรียน ส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดให้เรียนในสถานศึกษา จัดกิจกรรมวันสำคัญและกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา และติดตามดูแลงานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกัน คือ

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 11. การรับนักเรียน
 12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
 13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
 14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 15. การทัศนศึกษา
 16. งานกิจการนักเรียน
 17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
 18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน
 20. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 21. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
- สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การให้ความช่วยเหลือและประสานการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหา นักเรียน การช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการสร้างเสริมระเบียบวินัยให้กับนักเรียน การสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดบริการ ด้านสาธารณูปโภคในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน การประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุง การจัดระบบ ดูแลสถานที่ของโรงเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งชมรม หรือสมาคมผู้ปกครองและศิษย์เก่า และการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนได้มีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดกระบวนการเรียนการสอน ดังปรากฏในมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชนองค์กร ชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้

ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ และมาตรา 24 (6) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 4-20)

ในการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วม ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน บทบาทของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีความพึงพอใจต่อการทำงานในหน่วยงานนั้น เป็นแรงกระตุ้นไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

Keith (1972, p.4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำพฤติกรรมที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มและก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน

Dougla (1970, pp. 88-89) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าเป็นคำที่มีความหมายกว้างและใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน นักการศึกษาใช้คำนี้ในการอ้างอิงถึงการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรมหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา นักรัฐศาสตร์ใช้คำนี้ในความหมายของการเข้าร่วมกับสถาบันทางการเมืองของชุมชน เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง นักสังคมวิทยาใช้ในความหมายของการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในกลุ่มอื่น ๆ ใช้คำนี้ในความหมายของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

United Nation (1981, p. 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง

การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่า สามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

Oakley (1991, pp. 8-9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะต่อไปนี้ คือ เป็นการให้การช่วยเหลือเป็นการให้อำนาจเป็นงานขององค์กร โดยย้ำความสำคัญของการให้อำนาจว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมการให้อำนาจเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาทักษะขีดความสามารถในการบริหารการมีส่วนร่วม จึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจขององค์กรเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักจะเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความร่วมมือช่วยเหลือด้วย ดังนั้น การช่วยเหลือการให้อำนาจและงานขององค์กรจึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 21-25) เสนอแนะว่า ขณะที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการศึกษายังมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น ชุมชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งสามารถดำเนินการพอสรุปได้ ดังนี้

1. ควรถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องร่วมกันพัฒนาการศึกษา เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณภาพ โดยผลักดันให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
2. ควรมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อหาจุดพัฒนาร่วมกับคณะครูในโรงเรียน โดยร่วมแสดงความคิดเห็น และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
3. ควรค้นหาผู้มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ผสมผสานกับความรู้ใหม่ที่โรงเรียนจัดให้
4. ควรเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน เช่น การปรับปรุงอาคารสถานที่ จัดสิ่งแวดล้อม ร่วมรณรงค์ในการหาทุนเพื่อพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
5. ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนและเมื่อพบข้อบกพร่องควรร่วมกันปรับปรุงแก้ไข
6. ควรสร้างความภูมิใจในผลงาน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนรับทราบความก้าวหน้า และร่วมภูมิใจในผลการพัฒนาที่มีส่วนร่วมมาโดยลำดับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 15-89) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ให้

เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งพอสรุปประเด็นสำคัญในมาตราที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (วรรคสอง) และหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ๆ (วรรคหก)

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารรู้จักเลือกภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

มาตรา 58 (วรรคสอง) ให้บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมจัดการศึกษาบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

จันทรธิว โสภ (2560, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม การดำเนินงาน กิจกรรมขององค์กร ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ในด้านการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การไว้วางใจต่อซึ่งกันและกัน เต็มใจในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กร ชุมชน หน่วยงานนั้น ๆ พร้อมทั้งผู้ที่มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกผูกพัน และความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับองค์กร ชุมชน หน่วยงานนั้น ๆ ด้วย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มหรือองค์กร หรือหน่วยงานได้แสดงออกถึงแนวคิดแนวปฏิบัติ รวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติทุกกระบวนการ ที่มาจากความสนใจในกิจกรรมใด ๆ ขององค์กรและการร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นและการ

มีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การพัฒนองค์กร

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนาและทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

Cohen and Uphoff (1980, p. 6) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการโดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของ

ชุมชน

อรพินท์ สฟโชคชัย (2550, หน้า 3) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมเสนอแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ กระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและภาคีอื่น ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ เพราะการพัฒนาที่ทรงพลังและความยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย เกิดจากการพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการและร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ
5. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

จิรภัทร วังที (2558, หน้า 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์รวมกันจากการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งทางสังคมไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม ได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อมรรัตน์ โคตรชมพู (2560, หน้า 52) กล่าวว่า ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาที่ดีต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อชุมชน รวมทั้งจะต้องเป็นการจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดการศึกษาให้มากขึ้น โดยมีส่วนในแนวการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลในด้านต่าง ๆ และโรงเรียนต้องคำนึงด้วยว่า หลักสูตรที่ดี คือหลักสูตรที่ต้องเอาชุมชนกับโรงเรียนเข้ามาประสานสัมพันธ์กันให้ได้ ชุมชนต้องมีส่วนร่วม มีภาระหน้าที่พัฒนาและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนากิจกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและเงื่อนไขของชุมชน จัดการเรียนการสอนโดยให้ความสนใจในระบบการเรียนรู้ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อทำความเข้าใจและนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในชุมชน

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ว่าเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะชุมชนในฐานะเจ้าของการศึกษาจะรู้ว่าประชาชนและบุตรหลานต้องการอะไร ชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้หลายลักษณะ เช่น การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนด การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากรบุคคล การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนช่วยเหลือทั่วไป

ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน

มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้หลากหลายและแตกต่างกัน ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, หน้า 17-18) ได้กล่าวถึงเรื่องของการมีส่วนร่วมว่ามีหลายลักษณะ หลายรูปแบบวิธีการ บางคนเพียงบริจาคเงินช่วยเหลือโรงเรียน ให้ค่าปรึกษาแก่โรงเรียน หรือแม้แต่ช่วยประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน เหล่านี้ก็ถือว่ามีส่วนร่วม แต่จะมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาด้วย หรือไม่ก็ต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งการมีส่วนร่วมในการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการบริหารกับการจัดการศึกษา

มีข้อสังเกต ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษา เช่น การบริจาคเงินช่วยเหลือ การร่วมแรงซ่อมแซมโรงเรียน การเข้าประชุม การบริจาคที่ดินสร้างโรงเรียน การซื้อคอมพิวเตอร์ให้ เป็นต้น ในลักษณะนี้ไม่ถือเป็นเรื่องของการบริหาร เพราะว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเท่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในหลักการบริหารจะมีกระบวนการและขอบเขตที่แน่นอน เช่น มีการใช้ทรัพยากร ใช้เทคนิคในกระบวนการบริหาร ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่ากิจกรรมของผู้เข้าร่วมมีลักษณะใด และเข้าข่ายของการบริหารจัดการหรือไม่ ในกรณีนี้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมาใหม่นั้น จะเข้าลักษณะของการร่วมบริหารกิจการของสถานศึกษา เพราะมีการวางแผน การประชุม การแสดงความคิดเห็น การประสานงาน การรายงานและติดตามผล เป็นต้น

มาติกา ประชาธิปไตย (2560, หน้า 16) ได้กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีส่วนร่วมในลักษณะของคณะกรรมการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีส่วนร่วมในด้านนโยบายและด้านปฏิบัติการ ซึ่งชุมชนจะต้องใช้เวลาและให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือ โดยผู้บริหารสถานศึกษาก็จะต้องให้ความสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

พจนานวนวไลย (2561, หน้า 35) กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล เพื่อให้กิจกรรม/โครงการต่าง ๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 44) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมมีรากฐานความเชื่อในคุณค่าและศักยภาพของคน ชุมชน และท้องถิ่นได้เข้ามาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการ อาจเป็นการร่วมกันในลักษณะไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มโดยอิสระไม่มีกฎหมาย ระเบียบรองรับและการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์หรือแบบทางการ โดยมีกฎหมาย ระเบียบรองรับ นอกจากนั้นลักษณะการมีส่วนร่วมยังเกี่ยวข้องกับระยะเวลาและสถานที่ ปริมาณ คุณภาพ เป้าหมาย กระบวนการ การวางแผน การรับรู้สภาพปัญหา ความผูกพันเอื้ออาทรและอารมณ์ขัน อาจเป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะที่ปฏิบัติตน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดถือเป็นการมีส่วนร่วมที่แท้จริง แตกต่างจากการมีส่วนร่วมเทียมที่เป็นเพียงการให้ข้อมูลให้แหล่งทรัพยากรเพื่อไปพัฒนาเท่านั้น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ว่า

เป็นลักษณะที่บุคลากรในองค์กรและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการการวางแผน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในองค์กร การร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันคิดร่วมกันปฏิบัติ รวมทั้งร่วมกันตัดสินใจร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมกันแก้ไขปัญหา และพร้อมที่จะทำงานเพื่ออุทิศตนเพื่อส่วนรวมในการทำงานของบุคคลกับกลุ่ม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควบคุม และตรวจสอบองค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด ไม่ใช่เป็นการจัดเวทีการมีส่วนร่วมครั้งเดียวไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ได้ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

Cohen and Uphoff (1980, pp. 219–223) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Shadid and Prins (1982, pp. 24–25) ได้ให้แนวคิดในการจำแนกขั้นตอนหรือประเภทของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้น จะได้คำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์และ

เป็นโทษต่อตัวบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบและความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

คณง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 69-70) กล่าวว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมนั้นจะเกิดจากผลกระทบของ บุคคล สังคม ชุมชน ท้องถิ่น และโรงเรียนซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนปัจจัยพื้นฐานและมอบประโยชน์แก่กันตามที่ต้องการ จึงพิจารณาการมีส่วนร่วมใน 2 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในเชิงกระบวนการ โดยจะมีขั้นตอนในการร่วมกันปฏิบัติ การกิจดังนี้
 - 1.1 การวางแผน
 - 1.2 การปฏิบัติงาน/ปฏิบัติตามแผน
 - 1.3 การตรวจสอบการปฏิบัติงาน
 - 1.4 การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
2. การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณ หรือระดับของการมีส่วนร่วม โดยจะเริ่มจากน้อยไปหามาก ดังนี้
 - 2.1 การเป็นผู้ให้การสนับสนุน
 - 2.2 การเป็นที่ปรึกษา
 - 2.3 การมีส่วนร่วมครั้งเดียว
 - 2.4 การมีส่วนร่วมบางโอกาส
 - 2.5 การเป็นผู้ร่วมงาน
 - 2.6 การเป็นผู้นำ

ซึ่งในสภาพความเป็นจริงทั้ง 2 รูปแบบอาจเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันหรือต่อเนื่องกันก็ได้ ฤวิธ เกษสุพรรณ (2552, หน้า 20) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกได้

ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องมีการเสนอความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ ปฏิบัติด้วยตัวเองอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. การมีส่วนร่วมทางอ้อม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตัวแทน เช่น กรรมการของกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่ม เข้าไปแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติ ตัดสินใจแทนบุคคลที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

พิชนาถ เพชรนำชม (2554, หน้า 24) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น

4 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ
2. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา
3. การมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงาน
4. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน

พจนานวนวไลสง, (2561, หน้า 36) กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมทางตรง การมีส่วนร่วมทางอ้อม การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนการมีส่วนร่วมมากมีส่วนร่วมน้อย ขึ้นอยู่กับโอกาส สภาพแวดล้อม สถานการณ์และปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม โดยกลุ่มบุคคลหรือบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการปฏิบัติ การรับผลประโยชน์และการประเมินผล

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีการปรึกษาหารือ เปิดรับข้อเสนอแนะ ร่วมกันตัดสินใจแบบประชาธิปไตยในบริหารงาน ซึ่งจะมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้ร่วมงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

บทบาทของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนต่อหน่วยงานทางการศึกษามีหลายบทบาทที่นักการศึกษาได้ค้นพบและเสนอแนะไว้ ซึ่งจำแนกออกเป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

Cohen and Uphoff (1980, p. 6) ได้กล่าวถึง บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อการกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค องค์การสหประชาชาติ (United Nation, 1981, p. 5)

Fornaroff (1980, p. 104) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

1. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่

ต้องใช้ตลอดจนการติดตามประเมินผล

2. การดำเนินงาน
3. การใช้บริการจากโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2551, หน้า 56-57) ได้กล่าวถึง บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ว่า ประชาชน ชุมชน และสถาบันจัดการศึกษาต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษาดังนี้

1. ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานตน เช่น เลือกสถานศึกษาให้บุตรหลานร่วมตัดสินใจทิศทางการศึกษาของบุตรหลาน
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร พัฒนาการของบุตรหลานและการเรียนการสอนประจำวัน
3. ร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษา เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นติดตามการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและครูให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ร่วมในบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษา ชุมชนอาจร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนหรือร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัด ซึ่งหากสถานศึกษามีแนวทางสนับสนุนที่ดีก็จะส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จันทร์ฉวีา โสภ (2560, หน้า 41-42) ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้ปกครองและชุมชนในการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา เห็นว่าการจัดการศึกษาทุกคนต้องให้ความสำคัญควรเข้าใจบทบาทตนเอง ได้รับและส่งเสริมสนับสนุนในส่วนที่สถานศึกษาขอรับความช่วยเหลือโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียนให้มากที่สุด เช่น การจัดโปรแกรมการเรียน และการบริหารทั่วไป จะดำเนินการในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาหรือสภาโรงเรียนในบางประเทศจะมีคณะกรรมการที่มาจากทุกส่วน เช่น ชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานอื่น ๆ ข้าราชการที่อยู่ในสถานศึกษาในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน หรือในบางประเทศยังให้นักเรียนนั้นมีตัวแทนเข้าไปมีบทบาทในการบริหารจัดการด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้เรียนนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร

สุทธิยา เพ็ญศรี (2563, หน้า 48-49) กล่าวว่า บทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาที่สำคัญ คือ การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อกูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญากับบุตรหลาน และนับเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วม ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียนรวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและให้ผู้ปกครองมีบทบาทมากขึ้น

สรุปได้ว่า ชุมชนมีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนนั้น ได้ตั้งอยู่ในเขตของชุมชน และโรงเรียนเกิดขึ้นมาได้เพราะความต้องการของชุมชน จึงทำให้ชุมชนกับโรงเรียนมีความผูกพันจนไม่สามารถที่จะแยกจากกันได้ ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชน ในขณะเดียวกันชุมชนเองก็มีบทบาทหน้าที่ต่อโรงเรียน ดังนั้นชุมชนจึงสมควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายในการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งช่วยสนับสนุน โรงเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานไปได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 52) ได้สรุปว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ในมาตรา 39 ให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารตนเองในงานด้านวิชาการ (หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน) งานด้านงบประมาณ (การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน) งานด้านบุคลากรและการบริหารทั่วไป มีส่วนร่วมอย่างไร งานแต่ละด้านมีแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในวงจรการทำงาน (PDCA-Cycle) ประกอบด้วย มีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Do) มีส่วนร่วมในการกำกับตรวจสอบ (Check) มีส่วนร่วมในการประเมินและสะท้อนผลงานที่ดำเนิน (Action) มีส่วนร่วมในระดับใด มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามและประเมินผล การตัดสินใจจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียม สาระของการมีส่วนร่วมคืออะไร การมีส่วนร่วมใจการบริหารและการจัดการเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และงานด้านบริหารทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 37-38) ได้เสนอแนวทางการดำเนินการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ด้านงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
3. ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย
4. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการรับประเมินจากภายนอก
5. ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชนโดยใช้กระบวนการของการศึกษา

คณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 67) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนซึ่งในที่นี้ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลและร่วมชื่นชม ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวทางการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ การให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา การจัดทำงบประมาณสนับสนุนสถานศึกษาโดยระดมจากภาคเอกชน การพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการต่าง ๆ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการของสถานศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา การพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา การให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร และการวางแผนพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือและประสานการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหานักเรียน การช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการส่งเสริมระเบียบวินัยให้กับนักเรียน การสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดบริการ ด้านสาธารณูปโภคในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน การประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุงการจัดระบบ ดูแลสถานที่ของโรงเรียน การส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองและศิษย์เก่า และการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (2565, หน้า 11, สื่อบนออนไลน์) จัดตั้งขึ้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2542 และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546

กำหนดให้การบริหารและการจัดการขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่น และให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพื่อทำหน้าที่ให้การดำเนินการเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และต่อมาในปี พ.ศ. 2560 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้กำหนดนิยามการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี เป็นการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่า และให้หมายรวมรวมถึงการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สถานที่ตั้ง อาณาเขต และภูมิประเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 8 หมู่ 10 ถนนแม่จัน-เชียงแสน ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย 57110 รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่ฟ้าหลวง และอำเภอดอยหลวง อยู่ห่างจากจังหวัดเชียงรายไปทางทิศเหนือ ประมาณ 28 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมือง และอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเชียงของ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป ตั้งอยู่ทิศเหนือของจังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ทั้งหมด

ประมาณ 2,493.37 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 21.36 ของจังหวัดเชียงราย สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 580 เมตร มีชายแดนติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระยะทางยาวประมาณ 130 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขาสูง มีที่ราบในหุบเขาและที่ราบบริเวณลุ่มแม่น้ำที่สำคัญ ในอำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงแสน

ประชากรในเขตพื้นที่บริการ

ประชาชนในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีหลากหลายทางชาติพันธุ์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กลุ่มคนไทยพื้นราบ ได้แก่ คนพื้นเมือง คนไทย ไทลื้อ ไทเขิน และไทใหญ่
2. กลุ่มคนไทยบนพื้นที่สูง ได้แก่ อาข่า ลาหู่ กะเหรี่ยง ลีซอ ม้ง และเย้า
3. กลุ่มจีนคณะชาติ ได้แก่ อดีตทหารจีนคณะชาติ จีนฮ่อ อพยพ และจีนฮ่อหลบหนีเข้าเมือง
4. กลุ่มผู้พลัดถิ่นหลบหนีเข้าเมือง ได้แก่ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า และผู้พลัดถิ่นสัญชาติลาว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยศสรารดี กริ่งไกร (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอน หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียน การวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด การนิเทศภายในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานวิชาการ และการประสานงาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานศึกษา องค์กร และหน่วยงานอื่น
2. สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ดำเนินงานบริหารงานวิชาการสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็ก

3. สถานศึกษาในเขตเทศบาลและสถานศึกษานอกเขตเทศบาล ดำเนินงานบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานบริหารงานวิชาการสูงกว่าสถานศึกษานอกเขตเทศบาล

วุดินันท์ นามนาก (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล ด้านการจัดหาทรัพยากร และด้านการประสานงาน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ การวางแผนการศึกษาในแต่ละปี ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ข้อดี ข้อเสียขององค์กร ก่อนการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ควรมีการจัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา และควรประเมิน สรุปผลการดำเนินโครงการทุกครั้งที่สิ้นสุดโครงการตามลำดับ

ชนธร บุญวัฒน์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน:กรณีการศึกษาโรงเรียนสุจริต อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสุจริต

อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นการกระจายอำนาจทางการศึกษา มีความเป็นอิสระและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผนงาน การจัดสรรงบประมาณ มีอำนาจจากการบริหารและจัดการทั้งด้านหลักสูตรการพัฒนา บุคลากรและการใช้จ่ายงบประมาณได้สะดวกมากขึ้น ผ่านหลักสามัคคีธรรมที่สร้างสรรค์ การอยู่ร่วมกันในสังคม

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนสุจริต อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยวิเคราะห์รายละเอียดโรงเรียนสุจริตที่เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับทราบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนสุจริต สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนา โรงเรียนสุจริต จัดอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมให้สะอาด สงบ ร่มรื่น และปลอดภัย ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในทางเศรษฐกิจในชุมชน และมีกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียนให้เข้มแข็ง

เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมี ส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำ ชุมชนมีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม 1 ภาพรวม ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการ สถานศึกษา และผู้นำชุมชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษามีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารงานวิชาการของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ภาพรวม หาค่า (t-test) ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน ที่เป็นชาย มีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 สูงกว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนที่เป็นหญิง

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้นำชุมชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของชุมชนตาม

หลักสัจพจน์ 4 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รายด้าน มีด้านการวัดผลประเมินผล การเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีดังนี้

4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกเพื่ออาหารกลางวันแก่นักเรียน ร่วมมือพัฒนางานวิชาการ จัดหางบประมาณซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษา

4.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ชุมชนร่วมส่งเสริมคุณธรรมทุกด้านให้กับนักเรียนและร่วมการสร้างความคุ้นเคยอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

4.3 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนกับโรงเรียน

4.4 ด้านการนิเทศการศึกษา มีกิจกรรมสร้างภาวะความเป็นผู้นำตามระบอบการปกครองตามประชาธิปไตย มีความเสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยยึดประโยชน์ส่วนรวม และการวางตนเองเป็นกลางรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

กอบกฤษ การควรคิด (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 พบว่า สถานภาพและเพศที่ต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเชิงสถานภาพ ตัวแทนประธานกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจะมีส่วนร่วมในด้านบริหารทั่วไปและด้านวิชาการมากที่สุด ในขณะที่ตัวแทนผู้ปกครองซึ่งมีส่วนร่วมในระดับมาก จะมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณมากที่สุด ในเชิงตัวแปรด้านเพศ เพศชายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะมีส่วนร่วมในด้านบริหารทั่วไปมากที่สุด ในขณะที่เพศหญิงมีส่วนร่วมในระดับมาก

ซึ่งเมื่อพิจารณาทางด้านจะมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณมากที่สุด

พจนานวนวไลย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย สรุปได้ว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำ

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กุลณา เถระวรรณ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศ

2. แนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน มีรายการปฏิบัติรวมทั้งสิ้น 28 รายการ คือ ด้านที่ 1 การบริหารทรัพยากรบุคคลมี 6 รายการ เช่น สถานศึกษาวางแผนสำรวจปัญหาและความต้องการอัตรากำลังครูตามความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ มี 6 รายการ เช่น สถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็น

ตัวแทนของชุมชน กำกับ ติดตาม การใช้งบประมาณให้เป็นไปตามโครงการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านที่ 3 การบริหารวัสดุอุปกรณ์ มี 6 รายการ เช่น สถานศึกษาส่งเสริมให้นำวัสดุอุปกรณ์เก่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ มี 5 รายการ เช่น การขอรับบริจาค และการตั้งกองทุนพัฒนาการศึกษาจากหน่วยงานเอกชน และด้านที่ 5 การบริหารทรัพยากร ข้อมูลสารสนเทศ มี 5 รายการ เช่น สถานศึกษาวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลสารสนเทศตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อพัฒนาไปตามมาตรฐานของชาติ

มณัญญา บัตถาวงษ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาโดยการให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จารุวรรณ เชื้อยราษฎร์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุทธิษา เพ็ญศรี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามบริบทชุมชน ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 คือ ควรใช้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาเป็นสื่อการเรียนการสอน ควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบทุกปี ให้ผู้ปกครองหรือตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าชมการประเมินงานต่าง ๆ ของครู และให้ชุมชนร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาทำความสะอาดโรงเรียนทุก ๆ เดือน

วันชัย ปู่กอง (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทางสถิติจะใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Sheffe's method) ผลการวิจัยพบว่า

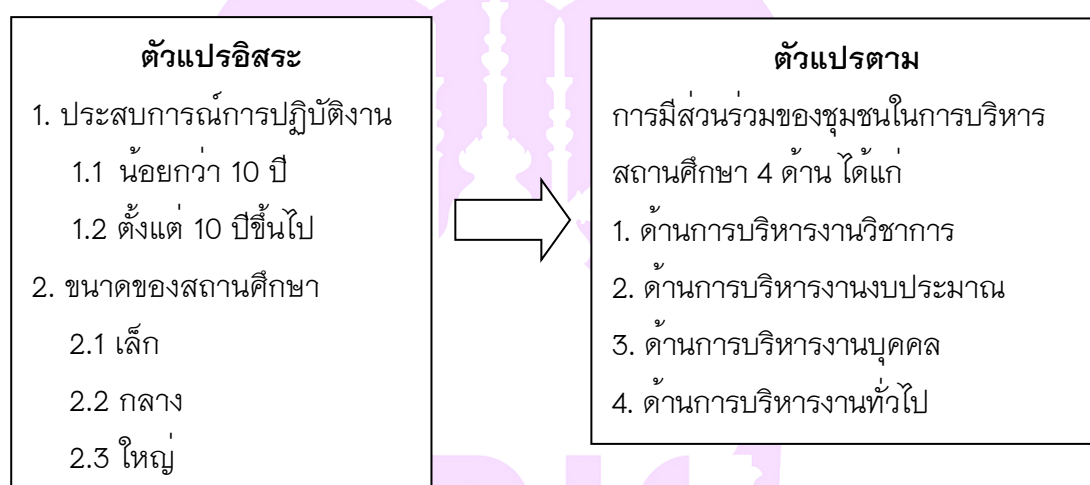
1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป รองลงมา คือ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ภาพรวมมีความแตกต่างกัน และรายด้าน

มีความแตกต่างกัน ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

สรุปกรอบแนวคิด

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขต อำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพ 1 แสดงสรุปกรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

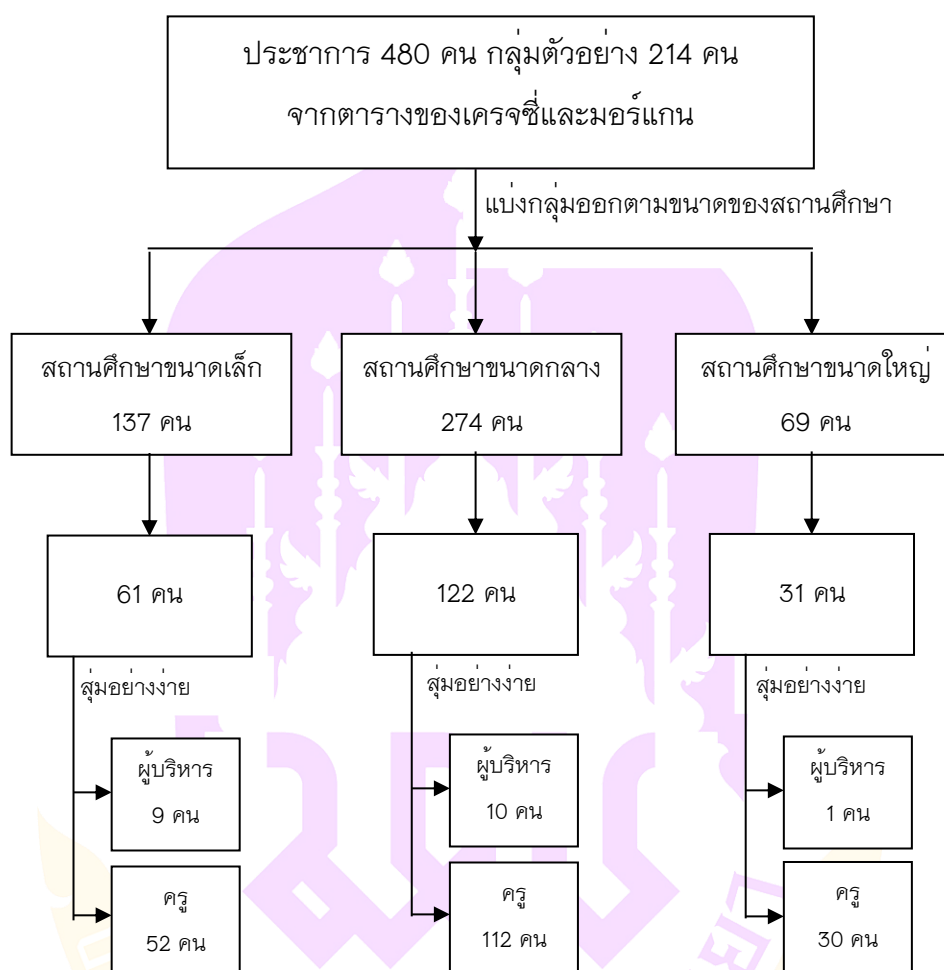
ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 480 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 214 คน จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น

95% โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายแบบจับสลาก ดังภาพ 2 และตาราง 1 ดังนี้

ภาพ 2 แสดงการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

ตาราง 1 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
สถานศึกษาขนาดเล็ก	21	116	137	9	52	61
สถานศึกษาขนาดกลาง	22	252	274	10	112	122
สถานศึกษาขนาดใหญ่	3	66	69	1	30	31
รวมทั้งสิ้น	46	434	480	20	194	214

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1967) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีมีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา โดยวิธีศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา บทความ ทฤษฎี รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อจัดทำเป็นโครงร่างการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพ และพัฒนาเครื่องมือโดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence): (IOC) โดยเลือกค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 จากนั้นปรับปรุงเครื่องมือตามที่ได้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00

4. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง (Reliability Coefficients) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งหมดเท่ากับ .97

5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกเสนอมหาวิทยาลัยพะเยาออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเอง
3. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์
4. ผลการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 214 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละประเภทมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วเขียนบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์

ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบเกณฑ์และแปลความหมายแต่ละระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยทดสอบค่าที (t-test) ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item–Objective Congruence:IOC)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

3.4 ค่าที่ t-test แบบ (Independent-Samples)

3.5 การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	93	43.46
หญิง	121	56.54
รวม	214	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	102	47.66
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	112	52.37
รวม	214	100.00
3. ขนาดของสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดเล็ก	61	28.50
สถานศึกษาขนาดกลาง	122	57.01
สถานศึกษาขนาดใหญ่	31	14.49
รวม	214	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 56.54 และเพศชาย จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 43.46 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 52.37 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 47.66 ด้านขนาดสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาขนาดกลาง มากที่สุด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 57.01 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.49 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษา	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.30	0.54	มาก	4
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.40	0.56	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.34	0.54	มาก	3
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.53	0.46	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.39	0.45	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.46) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.54) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.54) อยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ

ด้านการบริหารงานวิชาการ	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
1. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.32	0.68	มาก	6
2. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.29	0.68	มาก	7
3. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.23	0.65	มาก	10
4. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.29	0.72	มาก	8
5. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.27	0.72	มาก	9
6. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.89	0.87	มาก	12
7. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.57	0.55	มากที่สุด	1
8. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแนะแนวทางการศึกษา	4.47	0.68	มาก	2
9. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.20	0.74	มาก	11
10. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.42	0.67	มาก	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานวิชาการ	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
11. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.34	0.56	มาก	4
12. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.34	0.74	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.30	0.54	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแนะแนวทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.68) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.87)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
1. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา	4.28	0.83	มาก	9
2. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ	4.29	0.79	มาก	8
3. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ	4.21	0.78	มาก	10
4. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา	4.47	0.63	มาก	3
5. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณสนับสนุน สถานศึกษาโดยระดมจากภาคเอกชน	4.42	0.59	มาก	5
6. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการต่าง ๆ	4.39	0.70	มาก	7

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
7. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ	4.39	0.68	มาก	6
8. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	4.59	0.55	มากที่สุด	1
9. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.51	0.57	มากที่สุด	2
10. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการของสถานศึกษา	4.44	0.65	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.40	0.56	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.57) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.78)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านการบริหารงานบุคคล	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
1. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา	4.10	0.77	มาก	8
2. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา	4.34	0.63	มาก	5
3. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	1
4. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา	4.41	0.70	มาก	3
5. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ	4.12	0.83	มาก	7
6. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.50	0.62	มาก	2
7. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร	4.22	0.86	มาก	6

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
8. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.38	0.69	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.34	0.54	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.62) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.77)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา
ในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานทั่วไป

ด้านการบริหารงานทั่วไป	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
1. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือและประสานการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียน	4.59	0.56	มากที่สุด	4
2. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.66	0.54	มากที่สุด	2
3. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการสร้างเสริมระเบียบวินัยให้กับนักเรียน	4.43	0.59	มาก	9
4. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.54	0.61	มากที่สุด	6
5. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดบริการ ด้านสาธารณสุขในโรงเรียน	4.44	0.63	มาก	7
6. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน	4.60	0.61	มากที่สุด	3
7. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุง	4.40	0.68	มาก	10

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	n = 214			
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	ลำดับที่
8. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระบบ ดูแลสถานที่ของโรงเรียน	4.43	0.75	มาก	8
9. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองและศิษย์เก่า	4.55	0.61	มากที่สุด	5
10. โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.70	0.49	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.53	0.46	มากที่สุด	

จากตาราง 7 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.54) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุง ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.68)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี (n = 102)		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (n = 112)		t-test	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.46	0.43	4.16	0.59	4.268*	0.00
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.43	0.50	4.37	0.60	0.807	0.42
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.48	0.45	4.20	0.58	4.007*	0.00
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.59	0.40	4.49	0.50	1.660	0.10
รวม	4.49	0.37	4.30	0.50	3.124*	0.00

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.373	2	1.187	4.185*	0.017
	ภายในกลุ่ม	59.837	211	0.284		
	รวม	62.210	213			
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.964	2	0.482	1.572	0.210
	ภายในกลุ่ม	64.686	211	0.307		
	รวม	65.650	213			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3.957	2	1.979	7.175*	0.001
	ภายในกลุ่ม	58.185	211	0.276		
	รวม	62.143	213			
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3.365	2	1.682	8.604*	0.000
	ภายในกลุ่ม	41.259	211	0.196		
	รวม	44.624	213			
	ระหว่างกลุ่ม	2.239	2	1.119	5.703*	0.004
รวม	ภายในกลุ่ม	41.413	211	0.196		
	รวม	43.651	213			

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลและ

ด้านการบริหารงานทั่วไปจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) ปรากฏตามตาราง 10, 11, 12

ตาราง 10 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการบริหาร		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
งานวิชาการ	($\bar{X}$)	4.38	4.21	4.49
ขนาดเล็ก	4.38	–	0.16	–0.11
ขนาดกลาง	4.21	–	–	–.27*
ขนาดใหญ่	4.49	–	–	–

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe's) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการบริหาร		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
งานบุคคล	($\bar{X}$)	4.51	4.22	4.47
ขนาดเล็ก	4.51	–	.29*	.04
ขนาดกลาง	4.22	–	–	-.25
ขนาดใหญ่	4.47	–	–	–

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการเซฟเฟ่ (Scheffe's) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านการบริหาร		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
งานทั่วไป	($\bar{X}$)	4.69	4.43	4.65
ขนาดเล็ก	4.69	–	.27*	.04
ขนาดกลาง	4.43	–	–	-.23*
ขนาดใหญ่	4.65	–	–	–

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบ (t-test) และหาค่า (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแนะแนวทางการศึกษา และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา และโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมา คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลและ ด้านการบริหารงานทั่วไป จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่สำคัญและสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร

ทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้ตั้งอยู่ในเขตของชุมชน และโรงเรียนเกิดขึ้นมาได้เพราะความต้องการของชุมชน จึงทำให้ชุมชนกับโรงเรียน มีความผูกพันจนไม่สามารถที่จะแยกจากกันได้ ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียน คือการพัฒนา บุคลากรในชุมชนให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และชุมชน ในขณะเดียวกันชุมชนเองก็มีบทบาทหน้าที่ต่อโรงเรียน ดังนั้น ชุมชนจึงเข้ามามีส่วน ร่วมในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายในการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งช่วย สนับสนุน โรงเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติภารกิจไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ จารุวรรณ เฉื่อยราษฎร์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งคุชลาพิทยา “กรุงเทพมหานคร” อำเภอศรี ราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนทุ่งคุชลาพิทยา “กรุงเทพมหานคร” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ใน ระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการ บริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมากยกเว้น ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการ บริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พจนา นวลโธสง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วน ร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วุฒินันท์ นามนาก (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ใน ระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านการวางแผนด้านการประเมินผล ด้านการจัดหาทรัพยากร และด้านการประสานงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับ ชนธร บุญวัฒน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชน: กรณีการศึกษาโรงเรียนสุจริต อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสุจริต อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มนูญญา บัณฑิตาวงษ์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กุลนภา เถระวรรณ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกโรงเรียน อีกทั้ง ยังเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแนะแนวทางการศึกษา ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อีกทั้ง ยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น รวมไปถึงการวางแผนงานด้านวิชาการ จึงเกิดความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ การบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียน การสอน หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการกิจกรรมนักเรียน การวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด การนิเทศภายในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยี การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงาน วิชาการ และการประสานงานและการมีส่วนร่วมของชุมชน สถานศึกษา องค์กร และหน่วยงานอื่น อีกทั้งยังสอดคล้องกับ เปรมปวีร์ รักความซื่อ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม 1 ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

กลุ่ม 1 ภาพรวม ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อีกทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษายังเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมไปถึงการให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ช่วยจัดหางบประมาณสนับสนุน สถานศึกษาโดยระดมจากภาคเอกชน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณรวมถึงการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกอบภฤช การควรคิด (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวางแผนการบริหารงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา การกำกับติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษา และการเป็นกรรมการจัดซื้อ-จัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การร่วมรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการของสถานศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับสุทธิสา เพ็ญศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้ง ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้ง มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา รวมไปถึงการควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับกอบภฤช การควรคิด (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาาระยอง เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากร การให้กำลังใจและช่วยเหลือเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอและการส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีสอดคล้องกับ วันชัย ปู่กอง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้ง ยังมีการประสานส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้นำหมู่บ้านช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองและนักเรียนให้รับทราบ เกี่ยวกับข่าวสาร งาน กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่เสมอ การให้ความช่วยเหลือและประสานการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาแก่นักเรียน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองและศิษย์เก่า รวมไปถึงให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กอบกฤษ การควรคิด (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาาระยอง เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น การให้ความร่วมมือ เป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ และการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมให้บริการแก่ชุมชนของสถานศึกษา ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การให้และรับข่าวสารจากทางโรงเรียนเพื่อประสานกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ จารุวรรณ เฉื่อยราษฎร์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา

“กรุงเทพมหานคร” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงเทพมหานคร” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารในปัจจุบันได้กำหนดคุณสมบัติผู้ที่竞聘ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องผ่านการสอบคัดเลือก และต้องเข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้บริหารโรงเรียน และผ่านเกณฑ์การอบรมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูกำหนด การผ่านการอบรมก่อนเปลี่ยนงาน ทำให้มีความเข้าใจในหน้าที่มากขึ้น อีกทั้ง ครูส่วนใหญ่เป็นผู้นำเอาความรู้ความสามารถมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้กำกับ นิเทศ เป็นส่วนมาก จึงมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านบุคลากรแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วันชัย ปู่กอง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สุทธิษา เพ็ญศรี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีชายแดนติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ และภูเขาสูง มีที่ราบในหุบเขา ประชาชนในเขตพื้นที่บริการ มีหลากหลายทางชาติพันธุ์ ซึ่งชุมชนที่ตั้งอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลางส่วนใหญ่จะอยู่ในบริบทที่สภาพแวดล้อมทางไกลความเจริญ ผู้ปกครองนักเรียนจะมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีรายได้น้อย ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ทำไร่ ทำสวน รับจ้างจึงทำให้ขาดกำลังทรัพย์และเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่ จะอยู่ในบริบทที่สภาพแวดล้อมมีสิ่งอำนวยความสะดวกมาก ผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้มีรายได้ปานกลาง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ ค้าขาย จึงทำให้มีกำลังทรัพย์ มีการศึกษาและมีเวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ยศสรวดี กริ่งไกร (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาในสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ดำเนินงานบริหารงานวิชาการสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กสอดคล้องกับ มนูญญา บัณฑิตวงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี ผลการศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ สุทธิษา เพ็ญศรี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และร่วมกันพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ และให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา
3. ด้านการบริหารงานบุคคล โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ วางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา และให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุง และร่วมกันกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการสร้างเสริมระเบียบวินัยให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหา สาเหตุและแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สถานศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สถานศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: ปกรณ์ศิลป์ พรินต์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กอบกฤษ การควรคิด. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กัลยากร มั่นถาวรวงศ์. (2553). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการ, 14(57), 11-14.
- กุลณา เถระวรรณ. (2562). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ก.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- คนอง ศรีสรณ์. (2561). รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- จันทร์ธิวา โสภา. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จารุวรรณ เนื่องราษฎร์. (2563). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จิรภัทร วังที. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ประถมศึกษาขนาดเล็ก ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทาดอน ศูนย์ที่ 1

ต.ทาดอน อ.แม่อาย จ.เชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาคนควาด้วยตนเอง. กศ.ม., มหาวิทยาลัย
พะเยา, พะเยา.

ชนธร บุญวัฒน์. (2560). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของ

ชุมชน: กรณีการศึกษาโรงเรียนสุจริต อำเภอภูกามยาว จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

ณัฐรภา พวงธรรม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุค
พอยส์.

ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัย

ราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2555). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.

กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

เปรมปวีร์ รักความซื่อ. (2561). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตาม

หลักสัจจกต 4 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

กลุ่ม 1. วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

พระนครศรีอยุธยา.

พจนา นวลโธสง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาสังกัดองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.

พิชนาถ เพชรนำชม. (2554). ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ใน

การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

พิทยพัฒน์ ลุนโน. (2563). แนวปฏิบัติที่ดีด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร

จัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.

- มณีนุช บัตถาวงษ์. (2562). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- มาติกา ประชาธิปไตย. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
จัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ: ไทธรรมเกล้า.
- ยศสรวดี กริ่งไกร. (2558). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. ภาคนิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.
- วันชัย ปู่ทอง. (2565). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอแม่สายจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัย
พะเยา, พะเยา.
- วุฒินันท์ นามนาค. (2559). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์
ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ลัมมา รณิษฐ์. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2564). แผนการใช้จ่าย
งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2564, จาก
<http://www.cr3.go.th/wp-content/uploads/2021/07/018.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2565, จาก<http://www.cr3.go.th/wp-content/uploads/2022/07/plan-65.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนัก

นายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนา**

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2551). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561.**
กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.

สุทธิยา เพ็ญศรี. (2563). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัด**
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

อมรรัตน์ โคตรชมภู. (2560). **การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด**
การศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.

อรพินท์ สฟโชคชัย. (2550). **การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

Cohen, J. M., and Uphoff, N. T. (1980). **Participations place in rural development:**
Seeking clarity through specificity. New York: World Developments.

Doughlah, M. (1970). Some Perspective on the Phenomenon of Participation. **Adult**
Education Journal, 20(2), 88–89.

Fornaroff, A. (1980). **Community Involvement in Health System for Primary**
Health Care. Geneva: World Health Organization.

Keith, D. (1972). **Human Behavior of Work–Man Relations and Organization**
Behavior. New York: McGraw–Hell.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research**
Activities. *Educational and Psychological Measurement* 30(3),
pp. 607–610.

Likert, R. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale.** New York:

Wiley & Son.

Oakley, P. (1991). **Project with people**. Geneva: ILO.

Shadid, W., and Prins, W. (1982). **Access and Participation: A Theoretical Approach**.

Leiden: University of Leiden press.

United Nation. (1981). **Development of International Economic and Social Affairs:**

**Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action
and National Development Report of the Meeting or the Ad hoc Group of
Experts Held at UN.** New York: United Nation.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ

รองคณบดีฝ่ายแผนงานและ

พัฒนาคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

2. ดร.นรินทร์ นนทมาลย์

อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

3. นายอัศรพล กันทะดง

ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจอมสวรรค์

(บ้านบ่อก้าง) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 3

ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอแม่จัน

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

3. แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

โปรดอ่านคำอธิบายและวิธีการตอบของแต่ละตอน และขอความกรุณาท่านโปรดตอบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลใด ๆ ต่อท่านและสถานศึกษาแต่ประการใด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

นางสาวธภัทร โนโซติ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

- () น้อยกว่า 10 ปี
() ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3. ขนาดของสถานศึกษา

- () สถานศึกษาขนาดเล็ก
() สถานศึกษาขนาดกลาง
() สถานศึกษาขนาดใหญ่

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาในเขตอำเภอแม่จัน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับระดับความคิดเห็น
ของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีมีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องระดับความคิดเห็น 5 คะแนน หมายถึง
มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด ท่านมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วน
ร่วมในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารงานวิชาการ						
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านวิชาการ					
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ					
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน					
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแนะแนวทางการศึกษา					
9	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					
11	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
12	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารงานงบประมาณ						
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา					
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ					
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ					
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา					
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณสนับสนุน สถานศึกษาโดยระดมจากภาคเอกชน					
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการต่าง ๆ					
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ					
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา					
9	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการของสถานศึกษา					
ด้านการบริหารงานบุคคล						
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา					
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา					
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา					
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ					
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร					
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารงานทั่วไป						
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือและประสานการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหานักเรียน					
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ					
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการสร้างเสริมระเบียบวินัยให้กับนักเรียน					
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดบริการ ด้านสาธารณูปโภคในโรงเรียน					
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน					
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การใช้อาคารสถานที่เพื่อการปรับปรุง					
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระบบ ดูแลสถานที่ของโรงเรียน					
9	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดตั้งชมรมหรือ สมาคม ผู้ปกครองและศิษย์เก่า					
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการบริหารงานวิชาการ							
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านวิชาการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแนะแนวทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
9	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการบริหารงานงบประมาณ							
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำงบประมาณ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วน ร่วมในการให้ความเห็นชอบให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน งบประมาณของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณ สนับสนุน สถานศึกษาโดยระดมจาก ภาคเอกชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วน ร่วมในการพิจารณาจัดสรร งบประมาณโครงการต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วน ร่วมในการตรวจสอบติดตามและ รายงานการใช้งบประมาณ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร เพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการรักษา ความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของทางราชการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านการบริหารงานบุคคล							
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนอัตรากำลังครูในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมพิจารณาจัดหาวิทยากรภายนอกตามความต้องการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเรื่องการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงานเป็นหมู่คณะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการบริหารงานทั่วไป							
1	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือและประสานการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยรายงานและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับ เกี่ยวกับการสร้างเสริมระเบียบวินัยให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดบริการด้านสาธารณูปโภคในโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารสถานศึกษา	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
7	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การใช้อาคารสถานที่ เพื่อการปรับปรุง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระบบ ดูแลสถานที่ของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดตั้งชมรมหรือ สมาคมผู้ปกครองและศิษย์เก่า	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.967	.969	39

Statistics

		sex	experience	SizeOfSchool
N	Valid	214	214	214
	Missing	0	0	0
Mean		1.57	1.52	1.86
Std. Deviation		.497	.501	.642

sex

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	men	93	43.5	43.5
	women	121	56.5	100.0
	Total	214	100.0	

SizeOfSchool

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	small	61	28.5	28.5
	middle	122	57.0	85.5
	big	31	14.5	100.0
	Total	214	100.0	

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Ta	214	3.00	5.00	4.30	.54
Tb	214	2.70	5.00	4.40	.56
Tc	214	2.88	5.00	4.34	.54
Td	214	3.00	5.00	4.53	.46
Tall	214	3.00	5.00	4.39	.45
Valid N (listwise)	214				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
a1	214	3	5	4.32	.681
a2	214	2	5	4.29	.678
a3	214	3	5	4.23	.651
a4	214	2	5	4.29	.724
a5	214	2	5	4.27	.720
a6	214	2	5	3.89	.870
a7	214	3	5	4.57	.550
a8	214	2	5	4.47	.683
a9	214	2	5	4.20	.737
a10	214	3	5	4.42	.671
a11	214	2	5	4.34	.556
a12	214	2	5	4.34	.737
Ta	214	3.00	5.00	4.3012	.54043
Valid N (listwise)	214				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
b1	214	1	5	4.28	.831
b2	214	2	5	4.29	.793
b3	214	2	5	4.21	.780
b4	214	3	5	4.47	.633
b5	214	3	5	4.42	.589
b6	214	2	5	4.39	.702
b7	214	2	5	4.39	.682
b8	214	3	5	4.59	.547
b9	214	2	5	4.51	.571
b10	214	2	5	4.44	.653
Tb	214	2.70	5.00	4.3995	.55517
Valid N (listwise)	214				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
c1	214	2	5	4.10	.774
c2	214	2	5	4.34	.628
c3	214	3	5	4.60	.554
c4	214	2	5	4.41	.705
c5	214	2	5	4.12	.834
c6	214	3	5	4.50	.619
c7	214	1	5	4.22	.865
c8	214	3	5	4.38	.686
Tc	214	2.88	5.00	4.3368	.54014
Valid N (listwise)	214				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
d1	214	3	5	4.59	.564
d2	214	3	5	4.66	.539
d3	214	3	5	4.43	.591
d4	214	3	5	4.54	.609
d5	214	3	5	4.44	.631
d6	214	3	5	4.60	.611
d7	214	2	5	4.40	.676
d8	214	1	5	4.43	.752
d9	214	2	5	4.55	.609
d10	214	3	5	4.70	.491
Td	214	3.00	5.00	4.5346	.45771
Valid N (listwise)	214				

Group Statistics

	experience	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Ta	10dow	102	4.4579	.42765	.04234
	10up	112	4.1584	.59236	.05597
Tb	10dow	102	4.4314	.49751	.04926
	10up	112	4.3705	.60369	.05704
Tc	10dow	102	4.4849	.44629	.04419
	10up	112	4.2019	.58317	.05510
Td	10dow	102	4.5882	.40205	.03981
	10up	112	4.4857	.49988	.04723
Tall	10dow	102	4.4904	.37009	.03664
	10up	112	4.3032	.50177	.04741

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means					95% Confidence Interval of the Difference	
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Ta	18.459	.000	4.205	212	.000	.29955	.07123	.15914	.43996
Tb	8.011	.005	4.268	201.777	.000	.29955	.07019	.16116	.43794
			.800	212	.425	.06084	.07605	-.08907	.21075
Tc	6.921	.009	.807	209.960	.420	.06084	.07537	-.08774	.20942
			3.958	212	.000	.28303	.07151	.14207	.42398
Td	8.816	.003	4.007	206.028	.000	.28303	.07063	.14377	.42229
			1.643	212	.102	.10252	.06240	-.02048	.22552
Tall	13.436	.000	1.660	208.873	.098	.10252	.06177	-.01926	.22430
			3.081	212	.002	.18718	.06076	.06741	.30695
			3.124	203.440	.002	.18718	.05992	.06903	.30533

Descriptives

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
Ta	small	4.3787	.45884	.05875	4.2612	4.4962	3.50	5.00
	middle	4.2147	.60018	.05434	4.1071	4.3222	3.00	5.00
	big	4.4890	.34731	.06238	4.3616	4.6164	3.83	5.00
	Total	4.3012	.54043	.03694	4.2283	4.3740	3.00	5.00
Tb	small	4.3967	.60744	.07778	4.2411	4.5523	3.00	5.00
	middle	4.3607	.55842	.05056	4.2606	4.4607	2.70	5.00
	big	4.5581	.40064	.07196	4.4111	4.7050	4.00	5.00
	Total	4.3995	.55517	.03795	4.3247	4.4743	2.70	5.00
Tc	small	4.5062	.53785	.06886	4.3685	4.6440	3.13	5.00
	middle	4.2192	.54648	.04948	4.1212	4.3171	2.88	5.00
	big	4.4661	.39551	.07104	4.3211	4.6112	3.88	5.00
	Total	4.3368	.54014	.03692	4.2640	4.4096	2.88	5.00
Td	small	4.6918	.36299	.04648	4.5988	4.7848	4.00	5.00
	middle	4.4262	.50219	.04547	4.3362	4.5162	3.00	5.00
	big	4.6516	.30754	.05524	4.5388	4.7644	4.00	5.00
	Total	4.5346	.45771	.03129	4.4729	4.5963	3.00	5.00
Tall	small	4.4925	.41837	.05357	4.3853	4.5996	3.55	5.00
	middle	4.3046	.48664	.04406	4.2174	4.3918	3.00	5.00
	big	4.5413	.27421	.04925	4.4407	4.6419	4.00	4.97
	Total	4.3924	.45270	.03095	4.3314	4.4534	3.00	5.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Ta	Between Groups	2.373	2	1.187	4.185	.017
	Within Groups	59.837	211	.284		
	Total	62.210	213			
Tb	Between Groups	.964	2	.482	1.572	.210
	Within Groups	64.686	211	.307		
	Total	65.650	213			
Tc	Between Groups	3.957	2	1.979	7.175	.001
	Within Groups	58.185	211	.276		
	Total	62.143	213			
Td	Between Groups	3.365	2	1.682	8.604	.000
	Within Groups	41.259	211	.196		
	Total	44.624	213			
Tall	Between Groups	2.239	2	1.119	5.703	.004
	Within Groups	41.413	211	.196		
	Total	43.651	213			

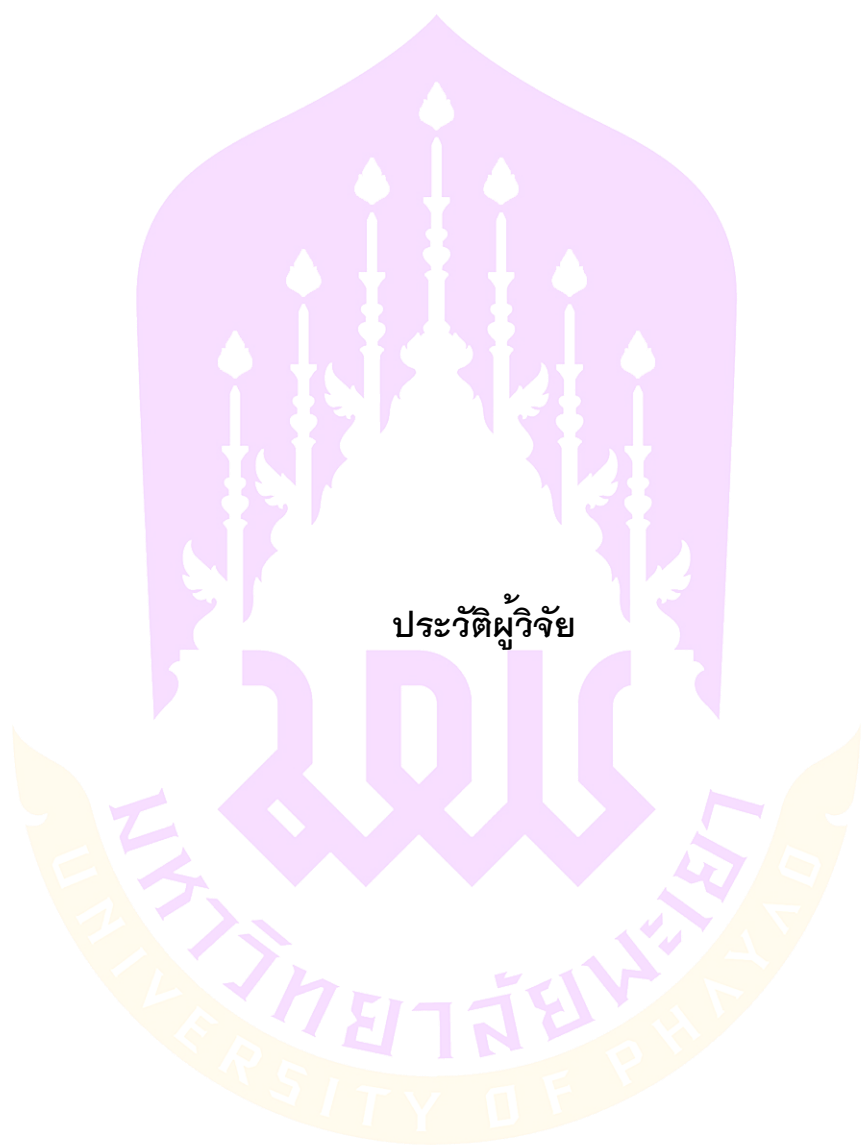

Multiple Comparisons

Scheffe

Dependent Variable	(I) SizeOfSchool	(J) SizeOfSchool	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Ta	small	middle	0.16402	0.08351	0.148	-0.0418	0.3699
		big	-0.11034	0.11746	0.644	-0.3999	0.1792
	middle	small	-0.16402	0.08351	0.148	-0.3699	0.0418
		big	-.27436 [*]	0.10711	0.04	-0.5384	-0.0103
	big	small	0.11034	0.11746	0.644	-0.1792	0.3999
		middle	.27436 [*]	0.10711	0.04	0.0103	0.5384
Tb	small	middle	0.03607	0.08682	0.917	-0.178	0.2501
		big	-0.16134	0.12213	0.419	-0.4624	0.1397
	middle	small	-0.03607	0.08682	0.917	-0.2501	0.178
		big	-0.19741	0.11137	0.21	-0.4719	0.0771
	big	small	0.16134	0.12213	0.419	-0.1397	0.4624
		middle	0.19741	0.11137	0.21	-0.0771	0.4719
Tc	small	middle	.28705 [*]	0.08235	0.003	0.084	0.4901
		big	0.0401	0.11583	0.942	-0.2454	0.3256
	middle	small	-.28705 [*]	0.08235	0.003	-0.4901	-0.084
		big	-0.24695	0.10562	0.067	-0.5073	0.0134
	big	small	-0.0401	0.11583	0.942	-0.3256	0.2454
		middle	0.24695	0.10562	0.067	-0.0134	0.5073
Td	small	middle	.26557 [*]	0.06934	0.001	0.0946	0.4365
		big	0.04019	0.09754	0.919	-0.2003	0.2806
	middle	small	-.26557 [*]	0.06934	0.001	-0.4365	-0.0946
		big	-.22538 [*]	0.08894	0.042	-0.4446	-0.0061
	big	small	-0.04019	0.09754	0.919	-0.2806	0.2003
		middle	.22538 [*]	0.08894	0.042	0.0061	0.4446
Tall	small	middle	.18787 [*]	0.06947	0.027	0.0166	0.3591
		big	-0.04883	0.09772	0.883	-0.2897	0.1921
	middle	small	-.18787 [*]	0.06947	0.027	-0.3591	-0.0166
		big	-.23670 [*]	0.08911	0.031	-0.4564	-0.017
	big	small	0.04883	0.09772	0.883	-0.1921	0.2897
		middle	.23670 [*]	0.08911	0.031	0.017	0.4564

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ธภัทร โนโซติ
วัน เดือน ปี เกิด	22 กันยายน 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 ค.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	125 หมู่ 9 ตำบลแม่ไร่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ธภัทร โนโซติ. (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอมะจัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 380–393). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา

